

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України [Електронний ресурс]: закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України та Рішеннями Конституційного Суду : за станом на 21.02.2014 р. № 5-рп/2014.- Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. - Назва з екрана.
2. Про міжнародні договори України [Електронний ресурс] закон України від 20.07.2014 р. № 1323-VII. - Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1906-15> - Назва з екрана.
3. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [Електронний ресурс]: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277 N 1242. Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу: http://cct.com.ua/2013/29.10.2013_1277.htm. - Назва з екрана.
4. Скакун О.Ф. Теорія держави і права : Підручник / Пер. з рос. — Харків: Консум, 2001. — 656 с.

Титко А.В., науковий співробітник
відділу організації науково-дослідної роботи
НАВС

ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В КОДЕКСАХ КРАЇН СЦД

У зв'язку з вимогами реалій сьогодення було удосконалено та видозмінено Закон України «Про запобігання корупції». Вищезазначений закон визначає правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень, що значно розширило межі правового регулювання в порівнянні із Законом України «Про засади запобігання та протидії корупції».

В силу необхідності подання декларації про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру державними службовцями та тими, хто претендує на заняття відповідної посади, у зв'язку з прийняттям Закону України «Про очищення влади» різко зросла кількість порушень вимог фінансового контролю. Відповідно до статті 5 цього Закону перевірка здійснюється з позиції таких критеріїв: 1) достовірність вказаних у заяві відомостей щодо незастосування заборон; 2) достовірність відомостей щодо наявності майна (майнових прав) та відповідність вартості майна (майнових прав), вказаного (вказаних) у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, поданій особою за минулий рік, набутого (набутих) за час перебування на відповідних посадах, доходам, отриманим із законних джерел[1].

А оскільки до об'єктивної сторони статті 172-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі - КУпАП) «Порушення вимог фінансового контролю» належить неподання

або несвоєчасне подання декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, тому і зріс рівень уваги громадськості, правоохоронних органів, органів державної влади та місцевого самоврядування до цієї статті Кодексу [2].

Норма «порушення вимог фінансового контролю» відноситься до адміністративного законодавства в Україні, виступаючи одним з видів адміністративних корупційних правопорушень. Для детального дослідження функціонуванні цієї норми на території України, ми проведемо паралель із досвідом країн СНД.

Ухвалений КпАП Російської Федерації, не зняв, а навпаки, дещо посилив проблему існування фінансової відповідальності та її різновидів - бюджетної, валютної, податкової, та інших.

Недосконалість деяких окремих статей КпАП Російської Федерації, а також їх неузгодженість із статтями інших нормативно-правових актів причина, яка не дозволяє перейти до єдиної практики застосування законодавчих норм у фінансовій та адміністративній сферах та розробити концепцію щоденності в сфері фінансів єдиної адміністративної відповідальності за порушення норм в галузі фінансового законодавства. Ця проблема стосується і вітчизняного адміністративного законодавства, яке переплітається з податковим в частині порушення вимог фінансового контролю.

В Російській Федерації існує норма, що має за основу ті ж положення, які існують в КУпАП статті 172-6 «порушення вимог фінансового контролю».

Так, стаття 15.5 КпАП Російської Федерації «порушення строків подання податкової декларації» віднесена до глави 15 «Адміністративні правопорушення в галузі фінансів, податків і зборів, страхування, ринку цінних паперів», на відміну від статті 172-6 КУпАП, що включена до Глави 13-А «Адміністративні корупційні правопорушення». Таким чином, ми бачимо, що об'єкти посягання в даному випадку відрізняються один від одного суспільними відносинами, що регулюють, зокрема норма порушення вимог фінансового контролю сфокусована на корупційну сферу, в той час, коли у кодексі Російської Федерації порушення строків подання податкової декларації об'єктом має податкові відносини [3].

Водночас стаття 15.4 КпАП Російської Федерації закріплює «порушення терміну подання відомостей про відкриття і про закриття рахунку в банку або іншої кредитної організації».

Так, порушення встановленого терміну подання до податкового органу інформації про відкриття або про закриття рахунку в банку або іншої кредитної організації.

Стаття 15.6 КпАП Російської Федерації регламентує своєчасність подання такої декларації - неподання (неповідомлення) відомостей, необхідних для здійснення податкового контролю.

Об'єктивна сторона цієї статті полягає у неподанні у встановлений законодавством про податки і збори термін або відмові від подання до податкових органів, митні органи оформлених у встановленому порядку документів та (або) інших відомостей, необхідних для здійснення податкового контролю, а також подання таких відомостей в неповному обсязі або в спотвореному

вигляді; порушенні посадовою особою державного органу, органу місцевого самоврядування, організації або дипломатичного представництва або консульської установи або нотаріусом передбачених законодавством Російської Федерації про податки і збори термінів подання (повідомлення) відомостей до податкових органів, пов'язаних з обліком організацій і фізичних осіб, або поданні таких відомостей в неповному обсязі або в спотвореному вигляді. Таким чином, бачимо ті позиції, які об'єднанні в одній статті у вітчизняному адміністративному законодавстві, у Російській Федерації містяться у трьох статтях.

В Республіці Казахстан існує стаття 274 під назвою «Порушення заходів фінансового контролю», яка відноситься до глави 16 «Адміністративні правопорушення в галузі оподаткування». Дана норма передбачає адміністративну відповідальність за умисне неподання або подання неповних, недостовірних декларацій та відомостей про доходи та майно, що є об'єктом оподаткування, особою, яка займає державну посаду, особою, звільненим з державної служби за негативними мотивами, а одно чоловіком (дружиною) зазначених осіб у строки, встановлені законодавством Республіки Казахстан.

Порівнюючи зі статтею 172-6 КУпАП, слід відмітити, що об'єктивна сторона вітчизняної норми має три позиції, серед яких є і неповідомлення або ж несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунку в банку-нерезидента, натомість у кодексі Республіки Казахстан існують дві статті, які урегульовують ці питання. Статтю 274 КпАП Республіки Казахстан ми наводили вище, інша ж стаття 272 КпАП Республіки Казахстан «неподання податкової звітності, документів, пов'язаних з умовним банківським вкладом» регулює неподання платником податків до органу державних доходів податкової звітності в строк, встановлений законодавчими актами Республіки Казахстан; неподання або несвоєчасне подання в орган державних доходів податковим агентом договору про умовне банківський вклад у разі сплати прибуткового податку через умовний банківський вклад; неподання платником податків до органу державних доходів документів, необхідних для визначення суми прибутку або частини прибутку юридичної особи- нерезидента, розташованого і (або) зареєстрованого в державі з пільговим оподаткуванням, що підлягає оподаткуванню відповідно до Податковим кодексом Республіки Казахстан.

Як бачимо в Республіці Казахстан об'єктом регулювання цих норми виступають відносини у галузі оподаткування, натомість в Україні віднесено до Глави «Адміністративні корупційні правопорушення». Аналізуючи вище наведені статті КпАП Республіки Казахстан, можна сказати, що основною перевагою є наявність умислу в диспозиції статті 274. Крім того, стаття має певні відмінності у суб'єкті відповідальності, на які слід звернути увагу, зокрема: умисне неподання декларацій про доходи та майно, що є об'єктом оподаткування, особою, що займає державну посаду; особою, звільненим з державної служби за негативними мотивами; чоловіком (дружиною) зазначених осіб у строки, встановлені законодавством Республіки Казахстан.

В Республіці Білорусь Кодексі про адміністративні правопорушення значиться стаття 13.4 «Порушення строку подання податкової декларації (розрахунку)», яка знаходиться в розділі про податкові правопорушення.

Так, за порушення платником, податковим агентом, іншим зобов'язаним особою встановленого терміну подання до податкового органу податкової декларації (розрахунку) при простроченні не більше трьох робочих днів накладають штраф у розмірі від двох десятих базової величини до двох базових. Розмір базової величини в Білорусі з 1 січня 2015 року збільшиться з Вг150 тис. До Вг180 тис. (від 0.2175 грн до 0.261 грн)[5].

В кодексах більшості країн СНД наведені аналогічні норми, які є адміністративними за своєю правовою природою, хоча відмінність існує в тому, що у вищезазначених актах ці норми регулюють суспільні відносини у сфері оподаткування. Жодна із країн не відносить порушення вимог фінансового контролю до корупційного виду правопорушень, надаючи їм змісту підпорядкованості більше податковому контролю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про очищення влади: Закон України від 26.04.2015 - Відомості Верховної Ради. - 2014. - № 44. - ст.2041.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/>
3. Кодекс Российской Федерации об административных правонарушениях от 30 декабря 2001 года №195-ФЗ (По состоянию на 02.05.2015). - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=1404
4. Кодекс Республики Казахстан об административных правонарушениях от 5 июля 2014 года №235-У ЗРК (По состоянию на 06.04.2015). - [Електронний ресурс]. - Режим доступа: http://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=68438
5. Кодекс Республики Беларусь об административных правонарушениях от 21 апреля 2003 года №194-З (По состоянию на 10.01.2015). - [Електронний ресурс]. - Режим доступа: http://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=14895

Корольчук В.В., старший науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи НАВС, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

ЩОДО ДОЦІЛЬНОСТІ ВВЕДЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Проаналізувавши Кримінальний кодекс України та Кодекс України про адміністративні правопорушення, які передбачають кримінальну відповідальність за порушення законодавства у сфері державних закупівель, необхідно висловити наступні пропозиції.